

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Teismo sprendimų pripažinimas ir vykdymas>Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą? Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą?

Kroatija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Kroatijos Respublikoje vykdymo procesas reglamentuojamas Vykdymo įstatymo (kroat. *Ovršni zakon*) (*Narodne Novine* (NN); Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys), Nr. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 ir 73/17; toliau – OZ) nuostatomis. Šiuo įstatymu reglamentuojama tvarka, kuria teismai ir notari atlieka priverstinį reikalavimų išieškojimą pagal vykdomuosius dokumentus ir autentiškus dokumentus (vykdymo procedūra), jeigu specialiajame įstatyme nenustatyta kitaip.

2 Kokia institucija ar institucijos įgaliotos vykdyti šiuos sprendimus?

Teismai vykdymo procesą atlieka pagal vykdomuosius dokumentus, o notari – pagal autentiškus dokumentus.

Vykdomojo dokumento apibrėžtis pateikta OZ 23 straipsnyje, o autentiški dokumentai apibūdinti OZ 31 straipsnyje.

Vykdymo procedūros sudedamoji dalis taip pat yra Finansų agentūra (kroat. *Financijska agencija*, toliau – Agentūra) – teisinis subjektas, atliekantis vykdymą pagal OZ nuostatas ir įstatymą, kuriuo reglamentuojamas lėšų išieškojimas, taip pat darbdaviai, Kroatijos pensijų draudimo institutas (kroat. *Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje*) ir kitos įstatymuose numatytos institucijos.

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

Teismai vykdymo procesą atlieka pagal vykdomuosius dokumentus, kurie pagal OZ yra šie:

1. vykdytini teismų sprendimai ir susitarimai,
2. vykdytini susitarimai, nurodyti Civilinio proceso įstatymo 186 straipsnio a punkte,
3. vykdytini arbitražo teismo sprendimai,
4. vykdytini sprendimai, paskelbti administracinio proceso metu, ir vykdytini susitarimai, pasiekti administracinio proceso metu, jeigu tai apima pinigines prievolės vykdymą ir jeigu įstatyme nenumatyta kitaip,
5. notarinis vykdymo sprendimas ir notarinė vykdymo sąlyga,
6. susitarimai, pasiekti Kroatijos Respublikos garbės teismų (kroat. *sudovi časti*) kolegijų nagrinėjamosiose bylose, ir susitarimai, pasiekti vykstant tarpininkavimo procesams, kaip numatyta įstatymo, kuriuo reglamentuojami tarpininkavimo procesai, nuostatomis,
7. kiti dokumentai, kurie įstatymais yra pripažinti vykdytiniais.

Vykdytini dokumentai yra tinkami vykdyti, jeigu juose nurodytas kreditorius ir skolininkas, pinigines prievolės įvykdymo dalykas, rūšis, apimtis ir laikas.

Jeigu vykdytinis dokumentas yra sprendimas, kuriame raginama išieškoti skolą mokėjimo būdu arba atliekant tam tikrą veiksmą, jame taip pat turi būti nurodytas savanoriško įvykdymo terminas, o jeigu savanoriško įvykdymo terminas nenurodytas, tada šį terminą vykdomajame rašte nurodo teismas.

3.1 Procedūra

Kreditorius, remdamasis vykdytinu dokumentu, inicijuoja vykdymo procesą pateikdamas teismui prašymą dėl vykdymo. Prašymus dėl vykdymo kreditorius gali teikti asmeniškai kaip proceso šalis, arba per atstovą. Kai konkrečiai nurodyta įstatymuose, vykdymo procesas gali būti inicijuojamas *ex officio*.

Dalykinį teisingumą vykdymo procese turi savivaldybių teismai, jeigu įstatymuose nenumatyta kitaip. Vykdymas atliekamas laikantis vykdomajame rašte nurodytų apribojimų.

Vykdomajame rašte turi būti nurodytas vykdytinis, t. y. autentiškas, dokumentas, kuriuo remiantis atliekamas vykdymas, taip pat kreditorius ir šalis, kurios atžvilgiu siekiama įvykdyti reikalavimą (skolininkas), vykdomas reikalavimas, vykdymo priemonės ir dalykas, kita informacija, reikalinga vykdymui atlikti.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Prašyme dėl vykdymo turi būti išdėstytas prašymas atlikti vykdymą, jame nurodomas vykdytinis arba autentiškas dokumentas, kuriuo remiantis siekiama atlikti vykdymą, taip pat kreditorius ir skolininkas, kreditoriaus ir skolininko asmens kodai, reikalavimas, kurį siekiama įvykdyti, priemonės, reikalingos vykdymui atlikti, ir (prireikus) vykdymo dalykas. Prašyme turi būti nurodyta ir kita privaloma informacija, reikalinga vykdymui atlikti.

Prašyme dėl vykdymo remiantis autentišku dokumentu turi būti išdėstyti:

1. prašymas teismui nurodyti skolininkui per aštuonias dienas, o jeigu ginčas kilo dėl įsakomojo vekselio arba čekio – per tris dienas patenkinti reikalavimą ir sumokėti visas su tuo susijusias išlaidas,
2. vykdytinis prašymas.

Taigi, pagrindinės sąlygos, kurios turi būti įvykdytos, kad būtų išduotas vykdomasis dokumentas, yra vykdytinis arba autentiškas dokumentas, kuriuo remiantis nurodoma atlikti vykdymą, ir vykdytinis prašymas.

4 Vykdymo priemonių paskirtis ir pobūdis

Vykdymo dalykas yra daiktai ir teisės, kurie pagal įstatymus gali būti vykdymo dalykas, kai juos siekiama išieškoti pagal reikalavimą. Vykdymas atliekamas siekiant patenkinti kreditoriaus reikalavimą išieškoti daiktus, sudarančius skolininko turto dalį.

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Vykdymo dalykas gali būti skolininko turtas (pinigai, nekilnojamas turtas, kilnojamas turtas, vertybiniai popieriai ar dalyvavimas) arba tam tikros pareiškėjo neturtinės teisės (kilnojamojo turto perdavimas ir pristatymas, iškeldinimas iš nekilnojamojo turto ir jo perdavimas, asmens grąžinimas į darbą ir kt.). Proceso metu pareiškėjas gali pasirinkti, kuriuos daiktus jis nori išieškoti.

Daiktai, kuriais neprekiaujama, negali būti išieškomi, taip pat negali būti išieškomi kiti daiktai, kai tai draudžiama specialiaisiais teisės aktais. Negali būti išieškoma pagal mokesčiais pagrįstus reikalavimus, negali būti išieškomos ir kitos rinkliavos.

Be to, negali būti išieškomi gynybai skirti įrenginiai, ginklai ir įranga, taip pat vietos ir regioninės valdžios institucijų ir teisminių institucijų darbui skirti įrenginiai. Ar tam tikras objektas ar teisė gali būti išieškomi, t. y. ar vykdymas daikto arba teisės atžvilgiu yra apribotas, vertinama atsižvelgiant į aplinkybes, buvusias tuo metu, kai buvo pateiktas prašymas dėl vykdymo, jeigu OZ konkrečiai nenumatyta kitaip.

4.2 Koks yra vykdymo priemonių poveikis?

Pagrindiniai vykdymo užtikrinimo priemonių padariniai – apriojamos skolininko teisės disponuoti turtu.

Nekilnojamojo ir kilnojamojo turto atžvilgiu atliekant vykdymo procedūras nekilnojamas arba kilnojamas turtas parduodamas, kad iš pardavimo pajamų būtų patenkintas kreditoriaus reikalavimas.

Finansinių reikalavimų vykdymo procedūros baigiamos reikalavimui patenkinti reikalingos sumos konfiskavimu pagal piniginį reikalavimą ir jos pervedimu kreditoriui.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Vykdymo užtikrinimo priemonės galioja, kol baigiamas vykdymo procesas, o tai įvyksta, kai iki galo patenkinamas kreditoriaus reikalavimas arba jis atsiima prašymą dėl vykdymo.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Skolininkas turi teisę:

- apskųsti išduotą vykdomąjį raštą arba
- apskųsti notaro sprendimą, priimtą pagal autentišką dokumentą.

Leistinu apeliaciniu skundu laiku apskundus vykdomąjį raštą, išduotą pagal vykdytiną dokumentą, vykdymo procesas nesustabdomas.

Leistinu skundu laiku apskundus notaro sprendimą, priimtą pagal autentišką dokumentą (dėl kurio teismas priėmė sprendimą ir kuris buvo pateiktas notarui), procesas pertvarkomas į standartinį ieškinių nagrinėjimo procesą (kroat. *klasična parnica*) ir ieškinyms toliau nagrinėjamas teisme, kuriame proceso šalys – dabartinis pareiškėjas (buvęs kreditorius) ir atsakovas (buvęs skolininkas), – siekdami laimėti procesą, turi pagrįsti savo argumentus. Jeigu įvykdomos OZ nurodytos būtinos sąlygos, skolininkas turi teisę sustabdyti vykdymo procesą.

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Teismas vykdymą apibrėžia tokiomis priemonėmis ir tokių daiktų atžvilgiu, kokie nurodyti prašyme dėl vykdymo. Jeigu siūlomos kelios priemonės ir daiktai, teismas skolininko siūlymu apriboja vykdymą ir jį taiko tik pasirinktoms priemonėms ar daiktams, jeigu jie laikomi pakankamais reikalavimui patenkinti.

Vienas iš pagrindinių vykdymo procedūros principų – atlikdamas vykdymo ir laikinųjų apsaugos priemonių taikymo procedūras, teismas privalo gerbti skolininko orumą, taigi, užtikrinti, kad vykdymas būtų kuo palankesnis.

Skolininko apsauga užtikrinama į vykdymo procesą neįtraukiant daiktų ir priemonių (arba įtraukiant tik dalį jų), iš kurių arba kuriais naudojantis vykdymo proceso metu galima priverstinai patenkinti kreditoriaus reikalavimą – skolininkui suteikiamos tam tikros procesinės ir materialinės garantijos, susijusios su vykdymu. Ši apsauga pasireiškia tuo, jog sprendžiant, ar vykdymas yra leistinas, nustatant vykdymo priemones ir daiktus, kurių atžvilgiu jis taikomas, ir taikant kreditoriaus reikalavimo priverstinio patenkinimo procedūrą, vadovaujamesi teisėtumo principu.

Esama nekilojamojo turto išieškojimo apribojimų, susijusių su daiktais, kurių negalima išieškoti, kaip nurodyta OZ 91 straipsnyje.

Esama kilnojamojo turto išieškojimo apribojimų, susijusių su daiktais, kurių negalima išieškoti, kaip nurodyta OZ 135 straipsnyje.

Esama išieškojimo pagal piniginius reikalavimus apribojimų, kurie yra nurodyti OZ 173 straipsnyje, o OZ 172 straipsnyje nurodyta, iš kokių skolininko pajamų išieškoti negalima.

OZ 212 straipsnyje nurodytos specialios išieškojimo taisyklės, susijusios su lėšomis, kurių neleidžiama išieškoti arba kurių išieškojimas ribojamas, o OZ 241 ir 242 straipsniuose išdėstytos specialios taisyklės, kokios išimtys ir apribojimai taikomi išieškant iš juridinių subjektų.

Skolininkų, kurie yra fiziniai asmenys, apsauga atliekant išieškojimo pagal piniginius reikalavimus procedūras numatyta OZ 75 straipsnyje, o juridinių subjektų apsauga numatyta OZ 76 straipsnyje.

OZ nuostatomis, kuriose nurodyti vykdymo apribojimai, t. y. kuriomis draudžiama išieškoti tam tikrus daiktus, numatyta skolininko apsauga vykdymo proceso metu.

Paskutinis naujinimas: 19/09/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.